

Vízügyi együttműködés

Szocialista együttműködési szerződést kötött csütörtökön a Középtiszavidéki és az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság. A két intézmény megállapodott abban, hogy a jövőben a környezetvédelmi programnak megfelelően

együttműködnek az élővizek minőségének védelmében. Az együttműködést kiterjesztik az ár- és belvízvédelem, az automatizálás, a vízügyi építészeti tapasztalatainak a cseréjére is.

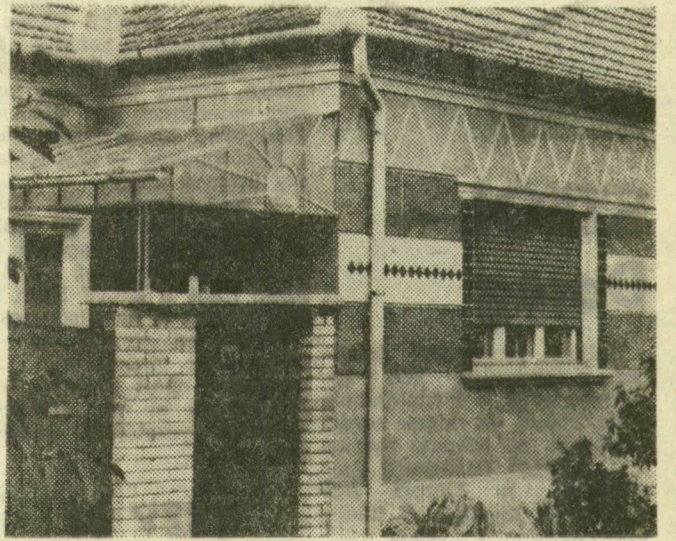
Alma-export

A szedés befejezése utáni napokban és mástól hónappal az év vége előtt még soha nem volt olyan előrehaladott az alma exportálása, mint az idén. A Hungarofruit zöldség-gyümölcs szövetkezeti export vállalat november 15-ig a Szovjetunióba december 31-ig előirányzott 200 000 tonna almából 188 000 tonnát szállított el.

Magánügy-e a magánház?

Mindenki megnézi

Kocsiba ültünk és elmentünk háznézőbe. Sajnos nem kellett messzire vándorolnunk, hogy példát, tapasztalatot szerezzünk. A kis település régen a városhoz ragadt, s már közigazgatásilag is része annak. Itt is gomba módra szaporodnak az új családi házak; szépek is, csúnyák is. Nagyon elszomorító, hogy a sátorotűs, agyoncicomázott épületeket nem kell keresni, lépten-nyomon beléjük ütközhetünk, míg az igényes, építészileg korszerű családi ház után órákig bolyonghatunk.

„Cicoma” minden mennyiségben

szobából 2 szobába lehet bejutni, mindkettő az utcára néz; egyik tipikus háló (amelyet nem használnak), a másik nappali, fekvőhelyekkel, ott van a tévé is. Az előszoba végén található a fürdőszoba, mellette a W. C., majd egy újabb kamra, amely terménytároló (padlásfeljáróval). Ezen helyiségek előtt is egy közlekedő folyosót képeztek, amelyen át az udvarra, illetve egy félíg nyitott kocsiszinbe is ki lehet jutni. Az udvar túl kicsi, egymás mellett van közvetlenül a régi kis házikó, a disznóól, a kút és más gazdasági épületek. A háziasszony mondja:

— Az új ház helyén állt anyám régi házikója, kértek, adja nekünk, hadd építsünk helyette újat.

— És az a kis épület? — mutatok az udvar másik oldalán levő lakóházra.

— Azt a „cserevilágban” építettük — válaszol az asszony.

— Nincs nagyon közel az újhoz?

— De igen. Az építési engedélyt is úgy adták ki, hogy azt majd le kell bontani — mosolyog, látszik, nem veszi komolyan a hatóság rendelkezését.

Ki döntött?

Ha már betértünk egy mostanában épült, új családi házba, tudakoljuk meg, miként is indult el az építkezés, miért lett olyan, amilyen. A család nagyjai: tipikus szegedi, vagy környékbeli parasztfamilia. A családfő a helybéli térszabó dolgozik, felesége otthon végzi a tennivalókat. Bőven akad dolga: az ólban nyolc hízó rőfög, sok a baromfi, nagy a kert és még ott a háztáji föld is. Fiúk és lányok már önálló, családot alapítottak.

— Ki találta ki, hogy ilyen házat építsenek?

— A férjem mondta el a tervezőnek, hogy milyen legyen.

— Milyen anyagból készült?

— Újból.

— Körülbelül mennyibe került, mire elkészült az építkezéssel?

— Hozzávetőleg 300 ezer forintba, de nem lehet pontosan meghatározni, mert van benne bontott anyag is, s mi is dolgoztunk.

— Elégedettek a házzal?

— Igen — mondja az asszony, de elcsodálkozik egy pillanatra, bizonytalanná válik és visszakerdezi: — Talán nem jó?

Fényképezik is!

A szakemberek elmondják, hogy a családi házak többségénél a homlokzati kialakításnak csak az utca fe-

A zaj csapdájában

Neveket se soroljunk, annyira a panasz a városi zajokra, annyi levél érkezik ebben a témában. Az ember azt hinné, nyáron a legkellemetlenebb, nyitott ablaknál — de a „bezárkózás” évzakaiban is megviseli azoknak az idegeit az utcai forgalom lármája, akik „zajos környéken” laknak.

Zajos a Lenin körül — mert keskeny, nagy a forgalom rajta —, zajos a Széchenyi tér, különösen a Klauzál tér felé levő oldala, mert sok busz és gépkocsi áll meg és indít a jelzőlámpa miatt, zajos a Bajcsy-Zsilinszky utca, mert ez is igen keskeny és mégis buszvégállomások vannak rajta, aztán a Nagykörút stb.

Sok-sok panaszlevél alapján a Bajcsy-Zsilinszky utca zaját igyekeztünk feltérni. Nem kellett műszer hozzá, elég ha felsoroljuk, hány buszjárat kerül-fordul a szűk utcában. A Kiss Ernő utca és a Kossuth Lajos sugárút közötti szakaszon indul a 41-es és a 43-as járat 4 darab kocsival, 30 percenként, csúcsidőben 10 percenként. A Kiss utca Lenin körút és Bajcsy utca közötti szakaszról a 42-es járat 2 csuklós, 1 szólókocsi indul a Gumigyárhoz, műszakokhoz igazodóan. A Szeged-éterem oldalánál a 71-es busznak van megállója (4 kocsi jár, csúcsidőben 10 percenként) és a 70-es járatnak is itt kell megállnia (2 kocsi, csúcsforgalomban 10 percenként). A legnagyobb, az állandó zajforrás pedig a Bajcsy utcának a Napsugár bisztró oldalánál levő végállomás, a 40-es járat 4 buszának a „törzshelye”. Csúcsidőben 5 percenként indulnak a buszok innét, de ha

csak 2—3 percet is késik egyik kocsit, már le sem tud állni a motor, indulhatnak tovább.

Hogy le sem állítják a motort a buszsofőrök — emiatt Tarjánban is panaszkodnak. Pedig határozott utasításuk van a vállalattól. De hogyan álljanak le? A Bajcsy-Zsilinszky utcaiak panaszára például külön felszólították erre az itt közlekedő buszok vezetőit. A GA 50-96-os kocsit (40-es járat) beérkezeti, a motorját leállította. Egy kapualjban álltunk Nógrádi Ferenc menetrendi csoportvezetővel, Huszár László forgalmi vezetővel, és Gazdag Lászlóval, a városi tanács műszaki ügyintézőjével — nem látott minket a pilóta, nem miattunk tartotta be az utasítást. A beérkező GA 30-26-os azonnal indult, ahogy lezártak, majd felszálltak az utasok. A következő kocsit nem lehetett leállítani — rossz az önidítója. Egész nap nem tudják leállítani, mert akkor — ottmarad.

— Ez a műszaki „szívóval”?

— Igen. Sajnos, 1972—73-ban nem érkezett új busz Szegedre, s a „legújabbak” az 1971-ben vásárolt kocsik is 200 ezer kilométernél többet futottak, de a kocsipark — 89 darabot jelent ez szám szerint — ötven százaléka 450 ezer kilométernél többet teljesített már. S ha hozzátesszük, hogy 69 kocsinak kell naponta „kiállnia” a járatokhoz, de mindent elmond — summázza Gazdag László.

— Ilyen körülmények között az önidító vagy az adagoló hibája miatt nem lehet kocsit bent tartani — toldja meg Huszár László.

S még ehhez Nógrádi Fe-

renc elmondja, hogy átlag 8—9 kocsi van főjavításon (ez mintegy 6 hét kiesés!) Így naponta 10—12 kocsi van tartalékban, s ez kevés. Helyi forgalomban használt, nyüzög kocsiparknál 20 százalékos tartalék volna az ideális.

Ideális? Hol vagyunk az ideálistól? Tíz darab új, Ikarus 260-as kocsit érkezése várható — de az időpont, amikor végre szolgálatba állnak, kicsit homályos. Vagy az idei év utolsó negyede, vagy 1974. első negyede.

Csak látszólag tértünk el az alapproblémától ezzel a műszaki állapotokat lefestő kitéréssel. Mert igaz ugyan, hogy a városiakoknak meg kell szenvedniük a város zaját is, de hogyan is viaszgatalna a Bajcsy-Zsilinszky utca lakóit, hogy a chicagói magvasút mellett lakók is megsüketülnek, meg a Champs Elisée-n is esztelen zaj van, vagy München autószertráái miatt is örjögének az emberek?

A Bajcsy-Zsilinszky utcából nem lehet elhelyezni a végállomásokat és buszmegeállásokat. Nincs hová. Az új Ikarus 260-as ára egymillió forint fölött van. És ha volna pénze a trósznek, akkor se annyit vehet belőle, amennyit akar, vagy szükséges, mert kevés van.

Mindzeket tudva is rettentetes rá gondolni, hogy emberek sokasága vergődik a zaj csapdájában. S ha a sofőrök emberségére apellálhatunk is, a műszaki helyzetet fohász nem javítja meg. Garázsmesteri szigor és szerelői precizitás igen — de félt, hogy ma már ez is kevés a szegedi elnyűtt buszok számára!

Szóke Mária

Csendesek a hajnalok

Szovjet filmnapok

Kétrészes szélesvásznú, szinkronizált szovjet film. Írta: Boris Vasziljev és Sztanyiszlav Rosztockij, kép: Vjacseszlav Sumszki, zene: Kirill Molcsanov, rendezte: Sztanyiszlav Rosztockij. Főszereplők: A. Martinov, I. Sevesuk, O. Osztroumova, I. Dolganova, J. Drapek, J. Markova.

A film vége felé a moszkvai rádió bejelenti, hogy azon a napon a frontokon nyugalom volt, csak helyi csatározások folytak. Vaszkov őrmesternek azon a napon az ötödik katonasapkaról is le kellett vennie a jelvényt. Az őt lány, a légvédelmi alakulat tagjai mind odavesztek, a német felderítőkhöz folytatott egyenlőtlen harcban. Ez az a pillanat a filmben, amelyben összesűrítve minden megtalálható, amiért Rosztockij megalkothatta a monumentális művet. Amikor a bemondó mondata elhangzik, a néző minden porckájában érzi a tiltakozást — a háború esztelenége ellen.

A kétrészes filmnek alig van története, az egész eseménysor egy mondatban összefoglalható: az öt katonalány és Vaszkov őrmester elindulnak egy győzelmesnek látszó „helyi csatározásba”, de túlerővel találják szembe magukat és az őrmester kivételével hősi halált halnak. Miközben azonban ez a történet perog — részben a lányok fel-felviláoló emlékképeiből, részben viselkedésükből — mindannyian közeli ismerőseinkké válnak. Gyengeségeiket, nőies esendőségüket éppúgy látjuk, mint keménységüket, férfias kitartásukat.

Rosztockij filmje össze nem térő, képtelen dolgok sorozatából fűződik össze. A legnagyobb ellentét: a kicsattanó fiatalság és a vele természetesen együttjáró életöröm — a szenvedés és a halál árnyékában. A csodálatos (és gyönyörűen fényképezett) természeti környezetben a félelem és a veszély légköre uralkodik, a zöldellő ágak meggyilkoltak takarnak el. Az így adódó rendkívüli feszültség

mindvégig erőteljesen érezhető, de a film elejétől fokozatosan növekszik is, míg nem a végén roppant súlyúvá válik. Ugyanez a fokozatos feszültségnövekedést szolgálja az a „késleltető módszer”, amelynek lényege, hogy a rendező különös lassúsággal, sokáig elidőzve lényegtelennek tűnő epizódoknál, mintegy hőmpolyogteti az eseményeket. Ez a hosszasság más szempontból azonban nem válik előnyére a filmnek. Szinte kínálja ugyanis az alkalmat, hogy a mély líraiság időnként érzelmességbe csapjon át, vagy a sokatmondó képsorokat kissé iskolás magyarázatok, tanulságlevonás díkcikóvá váltassák fel. Szerencsére csak időnként, és ezt is ellensúlyozza a színészek játéka. Az öt lány megformálója öt kitűnő színésznő, mégis talán legmegragadóbb a nagy tehetségű Andrej Martinov játéka, aki Vaszkov őrmester figurájának színesíleg roppant nehezen formálható tulajdonságait teljességükben tárta elénk.

S. E.

Túlzsúfoltság

Visszatérve a kiindulási ponthoz, ahhoz a házhoz, amely előtt megálltunk. Nem írom le a tulajdonos nevét és címét. A szóban forgó cícomás ház nem valami egyedülálló építmény, mint ahogyan azt gazdája hiszi, egyre szaporodnak a hozzája hasonló díszítések.

Beléptünk a házba, a tulajdonos felesége fogad és szívesen bemutatja az épületet. Előttér, üvegezett tetővel, világos, nyáron használható lehet társalgáshoz, olvasáshoz, beszélgetéshez. Előszoba, igen tágas, ahogyan végignézi az ember, úgy tűnik, nagyon is tágas. Balra konyha, elég nagy, látszik, hogy ott tartózkodik a család (férj és feleség) legtöbbit, még fekhely is van benne. A konyhából nyílik a kamra, ott is bőven van hely, akár két hízó is „kibir”. Az elő-